

ОТЧЕТ ЗА ДЕЙНОСТТА НА ФИСКАЛНИЯ СЪВЕТ НА БЪЛГАРИЯ ЗА 2025 Г.

Съдържание

Списък със съкращения	3
Въведение	5
Цели на Фискалния съвет на България	6
Състав на Фискалния съвет на България	7
Дейности на Фискалния съвет на България	8
Становища и други публикации на Фискалния съвет на България	8
Международно сътрудничество на Фискалния съвет на България в ЕС	9
Сътрудничество на Фискалния съвет на България с международни делегации и организации в страната	12
Други участия на Фискалния съвет на България в страната	13
Медийни участия на Фискалния съвет на България	17
Оценка за дейността на Фискалния съвет на България	18
Предизвикателства пред дейността на Фискалния съвет на България	19
Средства за дейността на Фискалния съвет	20
Заклучение	21
Приложение	22

Списък със съкращения

БВД	Брутен външен дълг на България
БВП	Брутен вътрешен продукт
БНБ	Българска народна банка
БНП	Брутен национален продукт
ДБ	Държавен бюджет
ДВ	Държавен вестник
ДДД	Държавен и държавногарантиран дълг
ДЕС	Договор за Европейския съюз
ДЗПО	Допълнително задължително пенсионно осигуряване
ДМП	Доклад за механизма за предупреждение
ДФЕС	Договор за функционирането на Европейския съюз
ДЦК	Държавни ценни книжа
ЕК	Европейска комисия
ЕО	Европейска общност
ЕС	Европейски съюз
ЕССР	Европейски съвет за системен риск
ЕЦБ	Европейска централна банка
ЗАДС	Закон за акцизите и данъчните складове
ЗБДОО	Закон за бюджета на държавното обществено осигуряване
ЗБНЗОК	Закон за бюджета на НЗОК
ЗГВРСНР	Закон за гарантираните вземания на работниците и служителите при несъстоятелност на работодателя
ЗДБРБ	Закон за държавния бюджет на Република България
ЗДС	Закон за данък върху добавената стойност
ЗДФЛ	Закон за данъците върху доходите на физическите лица
ЗИДКСО	Закон за изменение и допълнение на КСО
ЗКПО	Закон за корпоративното подоходно облагане
ЗФСАКМ	Закон за Фискален съвет и автоматични корективни механизми

КБДОО	Консолидиран бюджет на държавното обществено осигуряване
КСО	Кодекс за социално осигуряване
КФП	Консолидирана фискална програма
МВФ (IMF)	Международен валутен фонд (International Monetary Fund)
МКП	Международни капиталови пазари
МС	Министерски съвет
МФ	Министерство на финансите
НАП	Национална агенция по приходите
НЗОК	Национална здравноосигурителна каса
НОИ	Национален осигурителен институт
НПРБ	Национална програма за реформи на България
ПМД	Процедура при макроикономически дисбаланси
ППД	Процедура при прекомерен дисбаланс
пр. п.	процентен пункт
ПСР (SGP)	Пакт за стабилност и растеж (Stability and growth pact)
РТЕП	Разходи за труд на единица продукция
СБ (WB)	Световна банка (World Bank)
СБП	Средносрочна бюджетна прогноза
СБЦ (МТО)	Средносрочна бюджетна цел (Medium-term budgetary objective)
СОД	Среден осигурителен доход
ФС	Фискален съвет
ХИПЦ	Хармонизиран индекс на потребителските цени
EUR	Euro, Euro Member Countries currency (Евро валутна единица; Евро-валутен код по ISO 4217 currency code list)
LIBOR	London Interbank Offered Rate (Лондонски междубанков лихвен процент)

Въведение

Годишният отчет за дейността на Фискалния съвет за 2025 г. представя информация относно проведените работни срещи с международни организации, участието на институцията в национални и европейски семинари и конференции, медийните изяви на членовете на Съвета и изпълнението на бюджета на Съвета. Тези дейности са пряко свързани с изпълнението на чл. 4, ал. 3 от Закона за Фискалния съвет и автоматични колективни механизми, който определя като основна цел на Съвета повишаването на прозрачността и информираността на обществото относно фискалното управление на страната. Паралелно с това подобни инициативи допринасят за непрекъснатото развитие на експертизата както на членовете на Съвета, така и на експертния състав.

Към отчета е приложен списък със становищата и анализите, изготвени от Фискалния съвет през годината. Бюджетните и прогнозните документи, по които Съветът се произнася, имат ключово значение за спазването на числовите фискални правила. Те съдържат очаквания за икономическото развитие и бюджетното изпълнение, както и намеренията на правителството в краткосрочен и средносрочен план. В своите становища Фискалният съвет анализира степента на реализъм и последователност на тези документи, формулирайки аргументирани оценки и препоръки.

Отчетните документи отразяват реалното изпълнение на бюджета. В становищата си по тях Фискалният съвет разглежда отклоненията между планирани и отчетени параметри и оценява спазването на числовите фискални правила. На база на установените проблеми се отправят препоръки към правителството. През 2025 г. обхватът на анализирани параметри в становищата на Съвета беше разширен и задълбочен, което доведе до повишен обществен интерес и по-голямо търсене на експертното мнение на институцията, включително чрез медийни изяви.

Цели на Фискалния съвет на България

С влизането в сила на Закона за фискален съвет и автоматични корективни механизми (ЗФСАКМ) на 21 април 2015 г. в Република България е създаден Фискалният съвет като независим консултативен орган по фискалните въпроси (чл. 3 от закона). Учредяването на подобна институция произтича от ангажиментите на държавите членки на Европейския съюз за осигуряване на устойчиво, прозрачно и координирано фискално управление. Тези изисквания са заложени в три ключови европейски акта: Директива 2011/85/ЕС, Договорът за стабилност, координация и управление в икономическия и паричен съюз („Фискален пакт“) и Регламент (ЕС) № 473/2013.

Независимите фискални институции в ЕС имат основна роля в наблюдението на спазването на фискалните правила. Подобни органи съществуват в редица държави още от средата на XX век, а днес техният брой надхвърля 40. Тяхната консултативна функция се основава на необходимостта от експертна, безпристрастна и професионална оценка на бюджетното управление. Препоръките, които тези институции предоставят, подпомагат усъвършенстването на фискалната политика и свързаните с нея процеси. В международен план те доказано допринасят за:

- оценката на икономически и бюджетни прогнози;
- анализа на устойчивостта на публичните финанси;
- повишаването на прозрачността на фискалната политика;
- формулирането на препоръки към правителствата.

В този контекст чл. 4 от ЗФСАКМ определя основните цели на Фискалния съвет на България:

- независимо наблюдение и анализ на бюджетната рамка с оглед поддържане на устойчиви публични финанси;
- повишаване качеството на официалните макроикономически и бюджетни прогнози чрез извършване на обективна и безпристрастна оценка;
- повишаване на прозрачността и информираността на обществото относно фискалното управление на страната.

Дейността на Фискалния съвет е регламентирана в чл. 6 от ЗФСАКМ. Основен елемент от неговата работа е наблюдението върху спазването на числовите фискални правила. В тази връзка Съветът изготвя мотивирани становища по стратегически документи, свързани с фискалната политика. Прилага се както предварителна (ex-

ante) оценка на планови и прогнозни документи (проекти на бюджети, макроикономически и бюджетни прогнози), така и последваща (ex-post) оценка на фактически данни (отчети за изпълнението на бюджетите и статистическа информация).

При осъществяване на своята дейност Фискалният съвет стриктно спазва принципите на независимост, публичност, обективност, прозрачност и равнопоставеност на членовете.

Състав на Фискалния съвет на България

Фискалният съвет на България се състои от петима членове, единият от които е председател. Членовете се избират от Народното събрание след проведена публична процедура. Мандатът на членовете на Фискалния съвет на България е 6 години. За членове се избират лица с доказани високи нравствени качества и експертиза. Изисква се висше икономическо образование – степен "магистър" и не по-малко от 10 години професионален опит в областта на икономическия анализ или управлението на публичните финанси.

Настоящият състав на Фискалния съвет на България е избран на 27.03.2025 г. от 51-тото Народно събрание. За председател е определен д-р Симеон Дянков, а за членове – Атанас Атанасов, Любомир Дацов, проф. д-р Богомил Манов, доц. д-р Десислава Калчева. Мандатът на Атанас Атанасов е прекратен предсрочно към 14.10.2025 г. на основание чл. 7 ал. 4, т. 3 и ал. 5 от ЗФСАКМ. Председателят на Съвета го представлява, представя пред съответните органи и информира обществеността за становищата и препоръките; насрочва и ръководи заседанията; ръководи административно дейността; представя годишен доклад за дейността пред Народното събрание.

Фискалният съвет може да провежда своите заседания, когато присъстват най-малко трима от неговите членове. Решения се вземат с мнозинство повече от половината от всички негови членове. Дейността на фискалния съвет се финансира от бюджета на Народното събрание. Организационно-техническото и експертното обслужване на дейността на Съвета се осъществява от петима експерти от администрацията на Народното събрание.

Дейности на Фискалния съвет на България

За периода 27.03.2025 – 31.12.2025 г. в изпълнение на Закона за Фискалния съвет и автоматичните корективни механизми, приетите Правила за организацията и дейността на Съвета, Фискалният съвет изготви годишен отчет, в който се съдържа информация за дейността му. През отчетния период са проведени 32 заседания.

В съответствие с приетите нормативни актове, през 2025 г. Фискалният съвет прие десет становища по проекти на актове на Министерски съвет и една позиция. През 2025 г. Фискалният съвет има осем участия в международни събития на Европейския съюз - публични дискусии, конференции и консултации по актуални теми, свързани с публичните финанси, две срещи в страната с международни делегации и организации и единадесет участия в мероприятия на национално институционално ниво. Обсъжданите теми са основа за заемането на определени позиции по актуални актове на Мрежата на независимите фискални институции, Европейската комисия, Министерството на финансите и други органи.

Становища и други публикации на Фискалния съвет на България

Фискалният съвет на България изготвя становища в изпълнение на чл. 4, чл. 5 и чл. 6 от Закона за фискален съвет и автоматични корективни механизми. Експертните оценки, заключения и препоръки се основават на независимо наблюдение и анализ на публично достъпни документи, публикувани от Министерството на финансите, Българската народна банка, Националния статистически институт, Европейската комисия, Световната банка и Международния валутен фонд. Основната цел на становищата е да повишат информираността на обществото и европейските партньори относно фискалното управление на страната, както и да допринесат за подобряване качеството на официалните бюджетни прогнози чрез обективна и безпристрастна оценка.

Съветът изготвя задължителни становища с предварителна (ex-ante) оценка на документи с планови и прогнозни данни, свързани със спазването на числовите фискални правила и фискалната устойчивост. Такива документи са пролетната и есенната макроикономическа прогноза на Министерството на финансите, проектите на средносрочна бюджетна прогноза и актуализираната средносрочна бюджетна прогноза, както и проектите на годишните бюджетни закони за Държавния бюджет, за бюджета на Държавното обществено осигуряване и за бюджета на Националната здравноосигурителна каса, включително техните изменения. Поради логическата

взаимовръзка между параметрите в тези документи Фискалният съвет изготвя едно обобщено становище, в което анализира и оценява всеки от тях поотделно. Този подход е утвърден в практиката на Съвета и гарантира последователност и цялостност на оценката.

Съветът изготвя и становища с последваща (ex-post) оценка на отчетни документи, съдържащи фактически данни, относими към спазването на числовите фискални правила и фискалната устойчивост. Сред тях са отчетите за изпълнението на Държавния бюджет на Република България, на бюджета на Държавното обществено осигуряване и на бюджета на Националната здравноосигурителна каса.

Становищата на Фискалния съвет включват анализи, мотиви и изводи относно съответствието на разглежданите документи с установените числови фискални правила. Съществен елемент в тях са препоръките за подобряване на фискалната политика, въвеждане на добри международни практики и повишаване на прозрачността на бюджетния процес. С течение на времето обхватът на становищата значително се разширява, като в тях традиционно се включват графики, таблици и визуализации, които проследяват динамиката на ключови икономически и фискални показатели.

През 2025 г. Фискалният съвет на България е изготвил общо **десет становища по проекти и актове на Министерския съвет**, в изпълнение на своите законови задължения. Наред с това, по собствена инициатива Съветът е подготвил **тридесет и един анализа, статии и коментари**, насочени към широка аудитория и обхващащи актуални финансови и икономически теми. Пълен списък на изготвените материали за отчетния период е приложен към настоящия отчет.

Международно сътрудничество на Фискалния съвет на България в ЕС

Фискалният съвет на България активно развива международното си сътрудничество през 2025 г., участвайки в ключови срещи и форуми на независимите фискални институции в ЕС и ОИСР, както и в двустранни разговори с водещи европейски институции. Тези ангажменти засилват експертния обмен и позиционират Съвета като активен участник в обсъждането на новата европейска фискална рамка, геополитическите предизвикателства и устойчивостта на публичните финанси.

На 10.04.2025 г. Председателят на Фискалния Съвет Симеон Дянков проведе разговор с Лилия Кавалари, лидер на европейската асоциация на независимите финансови институции. Разговорът беше подготовка за годишната среща на фискалните съвети в Европейския Съюз на 12–13 юни в Мадрид. Основните теми бяха

развитието на макроикономически анализи и ролята на фискалните съвети в политиката на Европейския Съюз по модернизиране на отбраната.

На 13.04.2025 г. Симеон Дянков разговаря с д-р Моймир Хампл, председател на Чешкия фискален съвет. Чешкият съвет има 13 служители на пълен работен ден и изпълнява уникална разпоредба в своя учредителен закон: председателят може да присъства на всяко заседание на Съвета на министрите и да вземе участие в обсъждането на всеки проектозакон, преди той да бъде внесен в парламента. Д-р Хампл даде информация относно препоръките, които Чешкият фискален съвет предостави относно фискалните структурни планове, представени на Европейската комисия от правителството.

На 24.04.2025 г. Симеон Дянков се среща с Даниел Даяну, председател на румънския фискален съвет и бивш финансов министър на Румъния. Д-р Даяну, доайенът на ръководителите на фискалните съвети, повдигна четири точки относно управлението на фискалните съвети в Европейския съюз. Първо, след пандемията и свързаните с нея увеличения на фискалните дисбаланси, Европейската комисия е изкушена да натовари тези съвети с по-широки мандати, включително в правенето на политики. Второ, в някои страни от ЕС членовете на фискалния съвет се избират от изпълнителната власт (обикновено министерството на финансите) и по този начин са политизирани субекти. Трето, голямо предизвикателство за фискалните баланси е постигането на готови за отбрана европейски икономики - тема, която до голяма степен се пренебрегва във фискалните дискусии. Четвърто и последно, в предишни кризи като кризата в еврозоната и кризата с Covid фискалните правила на ЕС бяха прекратени за определен период, поставяйки под въпрос съществуването на такива правила. Трябва да има дискусия за това какво е извънредна фискална криза – например дали заплахата от търговска война е криза – и следователно при какви условия фискалните правила могат да бъдат прекратени. Д-р Даяну и д-р Дянков ще предложат сесия за финансирането на готови за отбрана икономики на предстоящата среща на независимите фискални съвети в Мадрид.

На 12 юни 2025 г. в Мадрид се проведе Годишната среща на мрежата на независимите фискални институции на ЕС. Фискалният съвет на България се представлява от председателя д-р Симеон Дянков и члена на ФС Атанас Атанасов. Домакин беше Autoridad Independiente de Responsabilidad Fiscal (AIReF). Конференцията, озаглавена „Беше икономиката – докато не се превърна в геополитика: променящи се приоритети във фискалната и стратегическата програма на Европа“, събра международни финансови институции, политици и академици, за да обсъдят геополитическите предизвикателства, засягащи публичните финанси. Конференцията започва с кратко приветствие от директора на правния отдел на Независимия орган за фискална отговорност (AIReF) Диего Перес, последвано от откриващи думи на проф. Алваро Ескрибано от Университета „Карлос III“ и член на консултативния съвет на AIReF. Първата сесия е посветена на прилагането на новата

европейска фискална рамка в условията на високи държавни дългове и значителни нужди от публични разходи. Обсъждат се предизвикателствата пред бюджетната политика и ролята на фискалните институции в ЕС. Лектори са Лилия Кавалари, председател на Италианския парламентарен бюджетен офис, и Екхард Янеба, член на Европейския фискален съвет и професор в Университета в Манхайм. Втората сесия разглежда влиянието на глобалната фрагментация върху търговията, сигурността и стратегическите политики, както и последиците за европейската политика. Темата се дискутира от Мигел Отеро от Кралския институт „Елкано“ и Хулиан Конте, генерален директор по търговската политика в испанското Министерство на икономиката.

На 14 ноември 2025 г. в хибриден формат се състоя Седмата годишна конференция на Европейския фискален съвет (ЕФС). Темата на тазгодишния форум е „Устойчивост във времена на национални клаузи за дерогация“. Събитието бе открито с встъпително слово на комисар Валдис Домбровскис. В своето изказване той подчерта значението на фискалната отговорност в променящата се геополитическа и фискална среда, отбелязвайки десетата годишнина на ЕФС като независим глас за макроикономическа стабилност, растеж и дългосрочна сигурност. Комисарят очерта ключовите принципи на новата рамка за икономическо управление и акцентира върху това, че ангажиментът към фискалната устойчивост трябва да бъде непоколебим, тъй като той е в основата на по-силна и по-устойчива европейска икономика. Успехът на реформираната рамка зависи от нейното последователно, прозрачно и отговорно прилагане. През целия ден водещи политици, икономисти и експерти обсъждаха последиците от националните клаузи за дерогация в новата рамка за икономическо управление. Д-р Десислава Калчева, член на Фискалния съвет на България, участва дистанционно в качеството ѝ и на член на работната група, изготвила ключовия доклад на тема „Ролята на комуникациите за независимите фискални институции във времена на клаузи за дерогация“. **Представител на българския Фискален съвет за пръв път участва в разработването на документ от такъв мащаб и международна значимост.** Докладът бе представен от Себастиан-Богдан Капрару, член на Румънския фискален съвет и заместник-председател на Мрежата на НФИ на ЕС.

На 4 април 2025 г. се проведе среща между Фискалния съвет и представители на Европейската централна банка (ЕЦБ). От страна на Фискалния съвет участие взеха г-н Любомир Дацов и д-р Десислава Калчева. Делегацията на ЕЦБ бе водена от г-жа Кристиан Никел. В рамките на срещата бяха обсъдени актуални макроикономически и фискални въпроси, свързани с икономическата ситуация в България и напредъка на страната към въвеждане на еврото. От макроикономическа гледна точка дискусиите обхванаха икономическите перспективи пред страната, влиянието на международните търговски политики, както и забавянето на растежа в еврозоната – с акцент върху Германия и други водещи европейски икономики. Разгледани бяха и каналите, по които тези външни фактори оказват влияние върху българската

икономика. Участниците обсъдиха и отражението на вътрешната и международната политическа несигурност върху инвестиционната активност, както и основните фактори, влияещи върху инфлацията – включително динамиката на възнагражденията и състоянието на пазара на труда. Фискалната част на разговора акцентира върху изпълнението на бюджета за 2024 г., проектобюджета за 2025 г. и съпътстващите рискове. Представителите на ЕЦБ проявиха интерес към качеството на фискалната рамка в България, необходимостта от нейното осъвременяване в контекста на новите европейски правила и напредъка в подобряване на събираемостта на данъците.

В периода 14-16 май 2025 г. се проведе 17-тата среща на независимите фискални институции в Сантяго де Чили и Валпараисо. Участници от страна на ФС на България бяха членовете Атанас Атанасов и Богомил Манов. Годишната среща на ОИСР е най-важният форум на националните независими фискални институции на страните-членки на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР) и страните-кандидати. На срещата бяха разисквани важни проблеми, които са особено актуални за бъдещото развитие на българския фискален съвет - как да се премине от наблюдение на публичните финанси и спазване на фискалните правила към реална подкрепа за дългосрочна фискална устойчивост. Във връзка с това бяха представени основните характеристики, които трябва да бъдат развити - самостоятелност на администрация и ресурси, като условие за независимост и разширяване на функционалния капацитет; разработване на подходящи аналитични инструменти, като анализи за финансова стабилност и устойчивост на икономиката, разходни оценки на законодателните предложения, макроикономически и фискални прогнози. Особено внимание беше отделено на създаването на условия за по-добра комуникация по разпространение и популяризиране на дейността на независимите фискални институции чрез засилено медийно и интернет покритие с цел ефективно наблюдение от гражданите на фискалните данни и привличането им като вид обществен надзор. Най-важните причини за участието на Фискалния съвет в 17-та среща на фискалните органи на ОИСР е нарастващата роля на независимите фискални институции и необходимостта от обмен на опит между тях, както и кандидатурата на България за приемане в ОИСР.

На 10 декември 2025 г. в Брюксел се проведе 23 среща на независимите фискални институции в ЕС. Участие в срещата взе Любомир Дацов, член на ФС.

Сътрудничество на Фискалния съвет на България с международни делегации и организации в страната

Фискалният съвет на България поддържа активен диалог с ключови международни институции, като през 2025 г. проведе срещи с Европейската централна банка и Международния валутен фонд, на които бяха обсъдени

макроикономическите тенденции, фискалната рамка и напредъкът към въвеждане на еврото. Тези взаимодействия подпомагат задълбочаването на експертния обмен и укрепват ролята на Съвета в оценката на фискалната устойчивост и икономическите перспективи на страната.

На 4 април 2025 г. се проведе среща между Фискалния съвет и представители на Европейската централна банка (ЕЦБ). От страна на Фискалния съвет участие взеха г-н Любомир Дацов и д-р Десислава Калчева. Делегацията на ЕЦБ бе водена от г-жа Кристиан Никел. В рамките на срещата бяха обсъдени актуални макроикономически и фискални въпроси, свързани с икономическата ситуация в България и напредъка на страната към въвеждане на еврото. От макроикономическа гледна точка дискусиите обхващаха икономическите перспективи пред страната, влиянието на международните търговски политики, както и забавянето на растежа в еврозоната – с акцент върху Германия и други водещи европейски икономики. Разгледани бяха и каналите, по които тези външни фактори оказват влияние върху българската икономика. Участниците обсъдиха и отражението на вътрешната и международната политическа несигурност върху инвестиционната активност, както и основните фактори, влияещи върху инфлацията – включително динамиката на възнагражденията и състоянието на пазара на труда. Фискалната част на разговора акцентира върху изпълнението на бюджета за 2024 г., проектобюджета за 2025 г. и съпътстващите рискове. Представителите на ЕЦБ проявиха интерес към качеството на фискалната рамка в България, необходимостта от нейното осъвременяване в контекста на новите европейски правила и напредъка в подобряване на събираемостта на данъците.

На 15 септември 2025 г. Фискалният съвет се среща с представители на Международния валутен фонд в рамките на редовната годишна мисия на Фонда в България. Мисията е регулярна и е в съответствие с член IV от Учредителния договор на институцията. Ръководена е от Фабиан Борнхорст и се провежда в периода 10-23 септември. От страна на ФС присъстваха Любомир Дацов и Атанас Атанасов - членове на Фискалния съвет. Бяха обсъдени основни въпроси, свързани с текущото състояние на икономиката и финансите в България. Сред дискутираните теми бяха фискалните прогнози в близък и средносрочен план, предстоящото въвеждане на единната европейска валута и свързаните с това дейности и перспективите пред икономиката на страната.

Други участия на Фискалния съвет на България в страната

През 2025 г. Фискалният съвет на България активно участва в срещи, конференции и експертни дискусии с представители на институции, академичната общност и бизнеса, посветени на макроикономическата среда, устойчивостта на

публичните финанси и процеса по присъединяване на страната към еврозоната. Бяха подписани меморандуми за сътрудничество с академични институции и бяха проведени образователни и експертни инициативи, насочени към обмен на знания, повишаване на финансовата грамотност и подкрепа за обучението и професионалното развитие в областта на икономиката и публичните финанси.

На 2.04.2025 г. Фискалният съвет проведе среща с Българската асоциация на дружествата за допълнително пенсионно осигуряване (БАДДПО). Представители от страна на ФС бяха проф. д-р Богомил Манов и Атанас Атанасов – членове на Фискалния съвет. На срещата присъстваше и Дияна Металова, главен експертен сътрудник към ФС. Домакин на срещата беше БАДДПО в лицето на нейния председател - г-жа Евелина Милтенова. Срещата премина в задълбочена дискусия, свързана с ключовите промени в макроикономическата среда, устойчивостта на финансовата система и тяхното отражение върху пенсионната система в България. Обсъдени бяха предизвикателствата, произтичащи от високите държавни субсидии към първия стълб и неустойчивостта на разходо-покривния модел. Подчертана беше необходимостта от укрепване на капиталовите стълбове чрез прилагането на по-гъвкави и ефективни инвестиционни стратегии. В този контекст беше обсъдена възможността за въвеждане на мултифондове – механизъм, който ще позволи осигурените лица да избират инвестиционни стратегии според своята възраст, толерантност към риск и очаквана доходност.

На 4.04.2025 г. Председателят на НСИ доц. д-р Атанас Атанасов се срещна с членовете на Фискалния съвет на България проф. д-р Богомил Манов, д-р Десислава Калчева и Любомир Дацов. На срещата присъстваха заместник-председателят на НСИ проф. д-р Михаил Кончев и Антоанета Илкова – директор на дирекция „Многосекторна статистика, методология и регистри“. На срещата бяха дискутирани основно макроикономическите данни, предоставяни от НСИ. Д-р Калчева попита за евентуални прогнози и очаквания за инфлацията, а Любомир Дацов обърна внимание на експресните оценки за инфлацията, информация, която българската статистика ще има ангажимент да произвежда след влизането на страната в Еврозоната.

На 15 април 2025 г. в Регионалната библиотека „Любен Каравелов“ в Русе се проведе икономическият форум „Бизнес хоризонти 2025“, организиран от Русенската търговско-индустриална камара по повод 135-годишнината от създаването ѝ. Форумът събра представители на институции, бизнеса и експертната общност, за да обсъдят въздействието на присъединяването на България към Шенген и Еврозоната, както и глобалните икономически предизвикателства. Сред панелистите в дискусията бяха Любомир Дацов – член на Фискалния съвет на България и бивш заместник-министър на финансите, кметът на община Русе Пенчо Милков, Цветан Симеонов – председател на Българската търговско-промишлена палата (БТПП), както и Юлиян Балчев – главен секретар на Българската агенция за инвестиции. Модератор на дискусията бе Валери Андреев – зам.-председател на РТИК. Любомир Дацов заяви,

че с 20% ще скочи броят на туристите в Русе след влизането на България в Еврозоната. Той подчерта, че членството в Еврозоната е стратегическо и дълбоко свързано с бъдещето на страната като част от обединена Европа.

На 27.05.2026 г. д-р Десислава Калчева участва в дискусия на тема „Финансовата грамотност като фактор за инвестиции, доходи и еврозона“, организирана от Икономическия и социален съвет на Република България (ИСС), в която участие взеха членовете на Съвета – работодатели, синдикати и граждански организации и ключови институции и организации, ангажирани с темата. Дискусията е част от Комуникационната кампания за въвеждане на еврото в Република България и в нея се включиха министър-председателят Росен Желязков, българският еврокомисар Екатерина Захариева, министърът на образованието и науката Красимир Вълчев, ръководителят на представителството на ЕК в България Йорданка Чобанова, представители на Министерството на финансите, БНБ, НАП, НОИ, КФН, КЗП и др.

На 23.06.2025 г. доц. д-р Десислава Калчева и Любомир Дацов, членове на Фискалния съвет, взеха участие в Третата годишна конференция на Съвета за икономически анализи, която се проведе днес. Форумът събра водещи икономически експерти, представители на институции и анализатори от страната и чужбина за обсъждане на важни предизвикателства пред икономическата и фискалната политика на България в контекста на новата рамка на Европейския съюз и процеса по присъединяване към еврозоната. В рамките на конференцията Любомир Дацов участва в дискусия на тема „България в еврозоната: цени, инвестиции и фискална политика“. В своето изказване той акцентира върху необходимостта от последователна и устойчива фискална политика като ключово условие за успешно присъединяване към еврозоната. По думите му, България е преминала през периоди на добра фискална дисциплина, но и през години на инерционна политика, която е допринесла за натрупване на макроикономически дисбаланси. Д-р Десислава Калчева представи пред аудиторията анализ на тема „Средносрочни фискални структурни планове – рискове и перспективи“. В изказването си тя подчерта ключовата роля на тези планове за балансиране между необходимостта от финансова дисциплина и нуждата от дългосрочни инвестиции в приоритетни области като зеления преход, цифровизацията и демографските предизвикателства.

На 1 юли 2025 г. Фискалният съвет на България и Софийският университет „Св. Климент Охридски“ подписаха меморандум за сътрудничество, с който се цели да се реализират съвместни инициативи, свързани с научното и приложното обучение на студентите, да информират активно обществото за тези дейности и резултатите от тях. От страна на Фискалния съвет подписът сложи председателят д-р Симеон Дянков, а за Софийския университет подписа ректорът проф. д-р Георги Вълчев. Присъстваха и членът на ФС д-р Десислава Калчева, преподавател в катедра „Икономика и управление по отрасли“ и доц. д-р Димитър Златинов, заместник декан и ръководител

на катедра „Икономика“. Страните се споразумяха за подпомагане на качеството на обучението на студенти и докторанти в СУ, чрез организиране на публични лекции и дискусии и други инициативи от съвместен интерес, за обновяване на учебните планове по дисциплините, преподавани в бакалавърските и магистърските програми на Стопански факултет на СУ, както и на докторантските програми, включително въвеждане на нови курсове и специалности, за осигуряване на студентски стажове и посещения, и подпомагане кариерното ориентиране, и мотивиране на студентите от Стопанския факултет, за провеждане на съвместни специализирани обучения, кръгли маси, конференции и други събития съобразно потребностите на практиката, включително по линия на следдипломната квалификация на Университета и др.

На 8 юли 2025 г. на кратка церемония в Българската академия на науките, Фискалният съвет /ФС/ на България и Институтът за икономически изследвания /ИИИ/ при БАН, подписаха меморандум за сътрудничество, с който заявяват желание със съвместни усилия да допринесат за развитие на ефективен обмен на знания, идеи и добри практики между академичната общност и Фискалния съвет. В документа се посочва, че основните цели, които страните си поставят са да организират и реализират съвместни инициативи и други дейности, както и да информират обществото за тези дейности и за резултати от тях. Споразумението отбелязва направленията за взаимодействие на двете институции от общ интерес като: Подпомагане на качеството на обучението на докторанти в ИИИ чрез организиране на публични лекции и дискусии, провеждане на общи прояви, обучения, курсове, конкурси, съвместно кандидатстване по проекти/програми, интегриране на усилията за засилване на международното сътрудничество със съседни държави, провеждане на съвместни специализирани обучения, кръгли маси, конференции и други събития, съобразно потребностите на практиката, включително по линия на следдипломната квалификация на Института. Меморандумът беше подписан от председателя на Фискалния съвет д-р Симеон Дянков и проф. д-р Ирена Зарева-Зафирова - директор на Института за икономически изследвания при БАН. На събитието присъстваха също членовете на Фискалния съвет д-р Десислава Калчева, г-н Любомир Дацов и заместник-директорът на Института проф. д-р Алла Кирова.

На 14 юли 2025 г. д-р Десислава Калчева, член на Фискалния съвет на България, участва като лектор в програмата за обучение на стажант-аташета на Дипломатическия институт към Министерството на външните работи. Лекцията ѝ, озаглавена „Многогодишната финансова рамка на ЕС – от невъзможното до реалното“, представи в дълбочина процесите по изготвяне и договаряне на рамката, с акцент върху нейната стратегическа роля в европейската интеграция. Специален фокус бе поставен върху политическите, икономическите и институционалните фактори, които я оформят.

На 25 септември 2025 г. д-р Десислава Калчева – член на Фискалния съвет на България и преподавател в катедра „Икономика и управление по отрасли“ в

Стопански факултет на СУ представи темата за бюджета на ЕС и спецификите на Многогодишната финансова рамка по време на обучението „Икономическа дипломация“, организирано от Дипломатическия институт към МВнР. В рамките на 4-дневния обучителен курс, който тази година се провежда под егидата на Българското ротационно председателство на Организацията за черноморско икономическо сътрудничество (ОЧИС), 30 държавни служители от седем министерства се запознаха с различни аспекти на икономическата дипломация, предизвикателствата и възможностите, които стоят пред икономиката на България като стратегически партньор от черноморския регион, членството на страната ни в ОИСР, конкурентоспособността на ЕС и др. Участието на Десислава Калчева отразява ангажимента на Фискалния съвет за насърчаване на диалога по ключови въпроси от областта на публичните финанси, повишаване на информираността по важните теми от европейския фискален дневен ред и стимулирането на обмена на добри практики и споделянето на опит.

На 23.10.2025 г. се проведе 8-и банково-финансов форум на сп. Мениджър. Любомир Дацов, член на ФС, участва в дискуссионен панел на тема „Банките и еврозоната – финалната права“, по време на който бяха дискутирани предизвикателства при въвеждането на еврото, какво се случва в банките "зад гишето" и какво да очакват клиентите, уроците от други страни от Централна и Източна Европа и еврото на практика: кога, как и защо?

На 11.11.2025 г. Любомир Дацов участва в 14-то издание на INVESTOR FINANCE FORUM – конференция, която събира експерти от банковия, финансовия и финтех сектор, капиталови пазари, фондови борси и регулатори. Г-н Дацов участва като лектор в панела на тема „Макроикономическа рамка – кои са двигателите на растежа, къде се крият рисковете и какви са нужните реформи, за да стане българската икономика по-конкурентна в бъдеще?“.

Медийни участия на Фискалния съвет на България

През 2025 г. Фискалният съвет разработи, прие и работи по изпълнението на Комуникационна стратегия на ФС. В съответствие със Стратегията ежесечно се проследява присъствието на ФС в медиите и интернет пространството, включително като се осъществява мониторинг на представянето в социалните мрежи на официалните институционални профили на съвета.

През изминалата година членовете на Фискалния съвет активно участваха с изяви в радио и телевизионни предавания, както и в печатните издания. Общият брой на интервютата за 2025 г. възлиза на 204 бр., в т.ч.:

- в телевизии – 46 бр.
- в радиа – 20 бр.
- в печатни издания – 16 бр.
- в подкасти – 7 бр.
- в други интернет издания – 115 бр.

В изпълнение на Комуникационната стратегия през 2025 г. е изградена мрежа от около 300 адресата, сред които: над 60 представители на национални медии, информационни агенции, национални институции и организации, над 115 регионални медии, 145 представители на дипломатически мисии. Общият брой на цитирания, споменавания и статии, базирани на материали и участия на ФС за годината е над 50 000.

През отчетния период са създадени и се развиват институционални профили в три социални мрежи – Facebook, LinkedIn и X. Посредством присъствието в тези медии, материалите на Фискалния съвет достигат до широка аудитория и разпознаваемостта на Съвета нараства.

	Facebook	LinkedIn	X
Публикации	180	31	31
Последователи	1415	155	8
Преглеждания/импресии	110 958	15 225	1390
Интеракции	10 201	-	79

Табл. 1 Показатели за присъствие на ФС в социалните мрежи за 2025 г.

Оценка за дейността на Фискалния съвет на България

Чл. 13., ал. 1. от ЗФСАКМ предвижда възможност Съветът да получи оценка за своята дейност от подобни органи за независимо фискално наблюдение в други държави членки. Такава оценка е осъществена в края на 2016г. от Ирландския фискален консултативен съвет (ИФКС). Ирландският фискален консултативен съвет е утвърдена институция с богат опит и е сред най-активните членове на Мрежата на независимите фискални институции в ЕС.

В своя доклад от 2016 г. Ирландският фискален консултативен съвет поставя положителна оценка на новосъздадената българска фискална институция. Той

установява, че Фискалният съвет на България търпи определено развитие от своето основаване през 2015г. Ирландският фискален консултативен съвет отправя и редица препоръки, които са взети предвид. В значителна степен те са изпълнени впоследствие. Някои от идентифицираните предизвикателства обаче остават валидни и към настоящия момент.

Предизвикателства пред дейността на Фискалния съвет на България

Фискалният съвет на България продължава да изпълнява своя мандат в условията на редица институционални, нормативни и организационни предизвикателства, които оказват пряко влияние върху качеството и обхвата на неговата работа.

Основното предизвикателство при осъществяването на дейността остава достъпът до навременна, пълна и детайлна информация. Съгласно чл. 6, ал. 10 от ЗФСАКМ членовете на Съвета имат право да изискват и получават информация от държавните органи, които са длъжни да я предоставят при спазване на действащото законодателство. В тази посока е и сътрудничеството с Министерството на финансите, регламентирано в подписания между двете институции меморандум.

Въпреки това, в рамките на процедурата по съгласуване на бюджетните документи Фискалният съвет често работи с ограничен набор от данни, които в значителна степен се припокриват с публично достъпната информация. Липсата на допълнителни, по-задълбочени данни затруднява извършването на независими и обосновани анализи, ограничава възможностите за оценка на рисковете и стеснява аналитичния обхват на становищата.

Друг съществен проблем е свързан с ограниченото време, предоставяно от Министерството на финансите в рамките на съгласувателната процедура. Законът предвижда срокове от 10 дни (чл. 6, ал. 1, т. 2) и 14 дни (чл. 6, ал. 1, т. 5) за изготвяне на становища. На практика обаче предоставеният срок често е около 3 работни дни. Като институция, която не участва в разработването на бюджетните документи, Фискалният съвет разполага с твърде кратък период за запознаване с всички материали, за анализ на макроикономическите и фискалните прогнози и за формулиране на експертна позиция. Това съществено ограничава възможността за задълбочена оценка и намалява ефективността на независимия фискален надзор.

Членство в еврозоната поставя допълнителни предизвикателства, свързани с нормативната рамка. Част от действащото законодателство не е напълно

синхронизирано с изискванията на европейските фискални правила и с ролята на независимите фискални институции в държавите от еврозоната. Това води до:

- непълно регламентиране на функциите на Фискалния съвет в контекста на новите механизми за мониторинг и координация на фискалната политика;
- липса на ясно разписани процедури за обмен на информация и взаимодействие с институциите, отговорни за подготовката на страната за членство в еврозоната;
- ограничени правомощия за достъп до специфични данни, свързани с оценката на конвергентните критерии и фискалните рискове.

Тези несъвършенства създават риск от недостатъчна институционална готовност и затрудняват изпълнението на ключови задачи, свързани с независимия фискален надзор в условията на бъдещо членство в еврозоната.

Допълнително предизвикателство представлява ограничената кадрова обезпеченост. Недостигът на висококвалифицирани експерти в областта на макроикономиката, публичните финанси и фискалния анализ затруднява разширяването на аналитичния капацитет на институцията. Конкуренцията с други държавни органи и частния сектор, както и ограничените възможности за привличане и задържане на специалисти, създават структурен риск за устойчивото развитие на експертния потенциал на Фискалния съвет.

Средства за дейността на Фискалния съвет

В съответствие с чл. 15, ал. 2 от ЗФСАКМ, дейността на Фискалния съвет се финансира от бюджета на Народното събрание, като средствата се посочват като разходи в отделна функционална област.

Съгласно чл. 3, ал. 1 и 2 от Закона за държавния бюджет на Република България за 2025 г., утвърдените разходи на Народното събрание по функционална област „Мониторинг на фискалната политика“ (Фискален съвет) са в размер на 868 000 лв. Отчетените към 31.12.2025 г. общо ведомствени разходи са в размер на 693 805 лв. Икономията възлиза на 174 195 лв. или 14%.

Най-голям дял заемат разходите за персонал, разходите за издръжка и разходите за краткосрочни командировки в чужбина.

Заклучение

През 2025 г. Фискалният съвет на България продължи да утвърждава своята роля като независима институция, ангажирана с наблюдението и оценката на фискалната политика. В условията на динамична макроикономическа среда, процес на подготовка за членство в еврозоната и засилена необходимост от фискална устойчивост, Съветът изпълни своя мандат с професионализъм и ангажираност.

Институцията стриктно спазва законовите си задължения, като извършва мониторинг на числовите фискални правила и оценка на съответствието с принципите, заложи в Закона за публичните финанси и ЗФСАКМ. Въпреки съществуващите нормативни ограничения, свързани с достъпа до информация и кратките срокове за съгласуване, Съветът успя да изготви обосновани становища и анализи, които допринасят за прозрачността и ефективността на фискалното управление.

През отчетния период се очертаха и структурни предизвикателства, свързани с несъвършенства в законодателството по отношение на ролята на независимите фискални институции в контекста на еврозоната. Липсата на ясно разписани механизми за взаимодействие и ограничените правомощия за достъп до специфични данни затрудняват пълноценното участие на Съвета в процесите по подготовка за членство.

Въпреки тези предизвикателства, Фискалният съвет продължи да развива сътрудничеството си с национални и международни партньори, да повишава обществената осведоменост и да утвърждава своята роля в подкрепа на устойчивото фискално управление. Постигнатите резултати през 2025 г. са доказателство за нарастващото значение на институцията и нейния потенциал да допринася за социално-икономическото развитие на страната в съответствие с добрите европейски практики.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ФИСКАЛНИЯ СЪВЕТ:

Д-Р СИМЕОН ДЯНКОВ

Приложение

Списък на становищата и публикуваните материали, изготвени от Фискалния съвет през 2025 г.

№	Тема	Дата на публикуване	Линк
<i>Анализи, статии и др.</i>			
1.	Новите мита на Америка и тяхното влияние върху световната и българската икономика – <i>статия на Петър Игнатиев</i>	24.04.2025	Линк
2.	Увеличи ли се инфлацията в Хърватия, Естония, Латвия, Литва и Словакия след влизането в еврозоната? – <i>анализ</i>	15.05.2025	Линк
3.	Доближават ли се членовете на еврозоната по-бързо до средния доход за ЕС? Да, малко по-бързо! - <i>анализ</i>	20.05.2025	Линк
4.	България е на прага на присъединяване към ОИСР – <i>статия на Атанас Атанасов</i>	29.05.2025	Линк
5.	Преход от валутен борд към еврозона на източноевропейските икономики – <i>анализ</i>	30.05.2025	Линк
6.	Въвеждането на еврото в България – <i>анализ на проф. Богомил Манов</i>	2.06.2025	Линк Резюме
7.	Дългът на общините – как расте и как се ползва – <i>анализ на д-р Десислава Калчева</i>	5.06.2025	Линк
8.	Как Хърватия се справи със спекулативното покачване на цените след влизането си в еврозоната – <i>анализ</i>	6.06.2025	Линк
9.	Кога България може да очаква повишаване на кредитния рейтинг? - <i>анализ</i>	13.06.2025	Линк
10.	Кои членове на ЕС налагат данъци върху свръхпечалбата на банките и как функционират тези данъци – <i>анализ на д-р Симеон Дянков</i>	19.06.2025	Линк
11.	Най-облагодетелствани сектори от влизането в еврозоната - <i>анализ</i>	24.06.2025	Линк
12.	Сценарии за данък свръхпечалба на българските търговски банки и възможни приходи в Бюджет 2026 – <i>анализ</i>	за вътрешно ползване	
13.	Възможности за повишаване на общинските собствени приходи - <i>анализ</i>	за вътрешно ползване	
14.	Какво може да научи България от автоматичното приоритизиране на бюджета в Дания - <i>анализ</i>	11.07.2025	Линк
15.	Как се изменя ролята на фискалните съвети в държавите, присъединили се към еврозоната - <i>анализ</i>	17.07.2025	Линк

16.	5 реформи на бюджетния процес, които трябва да продължат – <i>анализ на Любомир Дацов</i>	22.07.2025	Линк
17.	Ценови ограничения са използвани рядко и с малък успех при влизане в еврозоната - <i>анализ</i>	24.07.2025	Линк
18.	Нарастване на европейските разходи за отбрана и възможности за икономически растеж – <i>анализ на Атанас Атанасов</i>	28.07.2025	Линк
19.	Какви са фискалните ефекти от търговската сделка на ЕС със САЩ – <i>анализ на Симеон Дянков</i>	31.07.2025	Линк
20.	Как Румъния изпусна от контрол бюджетния си дефицит и някои прилики и разлики с България – <i>анализ на Симеон Дянков</i>	11.08.2025	Линк
21.	Новите инвестиции в отбранителната индустрия – многообещаваща заявка за допълнителен икономически растеж – <i>анализ на Атанас Атанасов</i>	2.09.2025	Линк
22.	Последици от оставката на френския премиер за други страни от ЕС - <i>анализ на Симеон Дянков</i>	9.09.2025	Линк
23.	Инфлацията в България през август 2025 г. остава висока - <i>анализ на Симеон Дянков</i>	18.09.2025	Линк
24.	Защо препоръката на МВФ за замяна на плоския данък в България с прогресивен данък е неподходяща – <i>анализ на Симеон Дянков и Любомир Дацов</i>	26.09.2025	Линк
25.	Някои насоки за движение по пътната карта за промени в пенсионната система – <i>анализ на проф. д-р Богомил Манов</i>	1.10.2025	Линк
26.	Актуализация на данъчната оценка на недвижимите имоти – възможности и рискове – <i>коментар на д-р Десислава Калчева</i>	6.10.2025	Линк Резюме
27.	Предложения на Фискалния съвет за оптимизиране на разходите за персонал в бюджетната сфера	28.10.2025	Линк
28.	Накъде ще тръгне Бюджет 2026. По пътя на дълга или по пътя на фискалната консолидация – <i>статия на Дияна Металова</i>	3.11.2025	Линк
29.	Когато бюджетът не е приет навреме: процедура, практика и избрани исторически случаи в България – <i>анализ</i>	12.12.2025	Линк
30.	Преработен бюджет 2026: Как дефицитът се вдига, когато приходи и разходи се намаляват по равно	17.12.2025	Линк
31.	Коментар на Фискалния съвет относно Закона за събирането на приходи и извършването на разходи през 2026 г.	19.12.2025	Линк
<i>Становища по законопроекти и нормативни документи</i>			
32.	Становище относно Годишния доклад за напредъка за 2025 г. по изпълнението на Националния	8.05.2025	Линк

	средносрочен фискално-структурен план на Република България за периода 2025–2028 г.		
33.	Становище относно Отчет за изпълнението на бюджета на ДОО за 2024 г.	10.06.2025	Линк Резюме
34.	Становище относно Отчет за изпълнението на бюджета на НЗОК за 2024 г.	12.06.2025	Линк Резюме
35.	Становище относно Отчет за изпълнението на държавния бюджет на Република България за 2024 г., Годишен отчет за състоянието на държавния и държавногарантирания дълг към 31.12.2024 г. и Отчет за дейността на Държавния фонд за гарантиране устойчивост на държавната пенсионна система за 2024 г.	9.10.2025	Линк Резюме
36.	Становище относно Проект на Закон за бюджет на НЗОК за 2026 г.	18.11.2025	Линк
37.	Становище относно проект за Закон за бюджета на държавното обществено осигуряване за 2026 г.	22.11.2025	Линк
38.	Становище относно проект на Закон за държавния бюджет на Република България за 2026 г., Актуализирана средносрочна бюджетна прогноза за 2026-2028 г. и есенна макроикономическа прогноза	27.11.2025	Линк Резюме
39.	Становище относно Проект на Закон за бюджета на НЗОК за 2026 г.	9.12.2025	Линк Резюме
40.	Становище относно Проект на Закон за бюджета на ДОО за 2026 г.	9.12.2025	Линк Резюме
41.	Становище относно проект на Закон за държавния бюджет на Република България за 2026 г., Актуализирана средносрочна бюджетна прогноза за 2026-2028 г. и есенна макроикономическа прогноза	12.12.2025	Линк Резюме